

Llars verdes

Participa des de casa en un repte col·lectiu

ANA PEREA

A pesar d'estar preocupats pels impactes dels nostres hàbits i consum, no sempre és fàcil tenir conductes coherents amb aquesta preocupació. Aquest programa pretén, a través de la participació ciutadana, donar eines per a un canvi d'hàbits en la gestió de la llar que duguin cap a un model més sostenible, responsable i saludable.

► Llars Verdes és un programa que es dirigeix a persones que volen gestionar casa seva de manera més responsable tenint en compte el consum d'aigua, d'energia, els criteris de compra, els residus, la salut...

La iniciativa neix del Centre Nacional d'Educació Ambiental (CENEAM), a Valsain (Segòvia) i hi ha 12 autonomies que l'apliquen. Es gestiona i dinamitza des de centres d'educació ambiental, ajuntaments i associacions sense ànim de lucre. Unes 2.350 llars participen en els grups locals i hi intercanvien experiències, reflexionen sobre impactes ambientals i decideixen pràctiques domèstiques per reduir-los i arribar a uns objectius que es proposen col·lectivament.

PAS A PAS

Normalment, les famílies comencen per un mòdul d'un any de durada enfocat al consum d'aigua, energia i transport, en el qual es plantegen col·lectivament estalviar entre un 6 i un 10% d'aigua i reduir les emissions de CO₂ en un 5'2% —objectiu del Protocol de Kyoto.

Les llars que, al cap d'un any, volen continuar el programa passen a un se-

gon mòdul en què es plantegen canvis en altres consums domèstics. També es proposen objectius mesurables: substituir cinc aliments convencionals per altres d'ecològics o de comerç just, eliminar dos productes nocius i dos de superflus... i es reforcen criteris de compra: prioritzar productes locals, evitar sobreempaquetatges...

Hi ha un tercer mòdul que es treballa per primera vegada aquest any. En principi és sobre salut però és menys homogeni entre els diferents grups perquè els participants ja tenen un recorregut en el programa i hi intervenen més. Per exemple, a Segòvia s'estan fent tallers sobre temes treballats en anys anteriors (elaboració artesanal de productes d'higiene i neteja ecològica, conducció eficient, agricultura ecològica, com-

Al mòdul de l'any passat vam formar un grup de consum de productes biològics que s'ha consolidat aquest any.

Aquest any hem col·laborat en l'elaboració de les sessions i tallers, que varien des d'una iniciació al massatge com a element de salut fins a l'elaboració de sabó artesà a partir de l'oli reciclat de casa, o fins a rebre visites de productors regionals de productes biològics.

Sandra Rentero
participant del programa a Madrid

PER A MÉS INFORMACIÓ

Al web del Centre Nacional d'Educació Ambiental (CENEAM): www.mma.es/ceneam > Hogares Verdes (a baix a la dreta) i al seu bloc: hogares-verdes.blogspot.com.

Blocs de centres que hi participen: a Barcelona, energianeta.blogspot.com. A Madrid, polo-voranca.blogspot.com, hogaresverdesbosquesur.blogspot.es. A Andalusia, www.hogaresverdes-deandalucia.org.

postatge domèstic...) i una avaluació dels consums de la llar per veure si les famílies mantenen l'estalvi del primer any.

Proposem anar augmentant la participació: en Aigua i Energia els educadors dinamitzem el tema i la metodologia, en Consum es deixa una sessió oberta (els participants proposen tema: un any transgènics, aquest un taller de pa...) i el mòdul de salut es dissenya col·lectivament: els temes, la metodologia i fins el responsable d'organitzar cada reunió.

Paloma Barriguete

Educadora ambiental del programa a Madrid

COM FUNCIONA?

El programa té, sobretot en la fase inicial, una part teòrica comuna per a tot l'Estat proposada des del CENEAM; tot i això, el funcionament del projecte a cada centre depèn dels participants i dels dinamitzadors, que aporten les eines de treball en grup, organitzen el calendari d'activitats i faciliten la informació que requereixi cada persona o grup. Les experiències dels diferents municipis es comparteixen en espais virtuals i, presencialment, en una trobada anual dels dinamitzadors del programa. Es fan servir aquestes eines:

- Reunions trimestrals amb el grup del municipi. S'analitzen problemes ambientals i es donen propostes pràctiques per reduir-los des de casa.
- S'emplena una enquesta al principi de l'any i una altra al final per avaluar-ne els resultats (per exemple, en la primera fase es demanen les dades dels comptadors i de la factura d'aigua, llum, gas i gasoil).
- Es regala un *kit* per donar a conèixer alguns productes i promoure'n l'ús, per exemple: en el primer mòdul, una bombeta de baix consum, un aerador (per estalviar aigua a les aixes-

tes)... En el segon, aliments ecològics i de comerç just. En el tercer, un llibre o DVD sobre plantes medicinals o massatge, una esponja natural... Però cada grup hi pot posar elements diferents.

- Perquè no s'oblidin els objectius a llarg de l'any, es fan servir recursos com ara imants de nevera o fitxes de "tasques del mes".
- A més, els participants reben atenció personalitzada a les seves consultes, presencial o per telèfon o correu electrònic.

RESULTATS

El primer mòdul és el que fa més temps que es fa, aquell pel qual han passat més llars i el que té resultats més fàcilment mesurables. Llars que partien d'un consum elèctric mitjà de 3.723 kWh van assolir una reducció mitjana de 139 kWh (prop d'un 4% menys), i un estalvi d'aigua mitjà del 14'5%. A la taula veiem quines pràctiques s'han dut a terme a més llars per aconseguir aquests resultats.¹

En la segona fase trobem resultats com la reducció en un 22'6% de la compra de productes envasats i en un

PRÀCTICA	LLARS
Instal·lar bombeta de baix consum *	80%
Col·locar aerador *	72%
Apagar els <i>stand by</i> **	48'8%
Reduir la temperatura de la llar	40%
Instal·lar un sistema d'estalvi d'aigua a la cisterna del vàter	26'5%
Comprar electrodomèstics més eficients***	20%
Millorar els sistemes de reg del jardí	6'6%

* Aquests dos objectes es donaven gratuïtament amb el *kit* d'estalvi.

** Vegeu l'article *Alerta que gasta i no ho sembla!* al núm. 25 d'Opcions.

*** És difícil determinar quan l'estalvi d'energia que permet un aparell nou compensa la que es consumeix per fabricar-lo i transportar-lo...

A la trobada estatal de dinamitzadors s'avaluen i comparteixen experiències i materials. Imatge del febrer passat, a Segovia.

30% de les emissions de CO₂ lligades a la compra en grans superfícies.² De la tercera fase encara no en tenim gaires resultats, però la Paloma, del Centre d'Educació Ambiental Polvoranca (Madrid), ens explica que la valoració del taller de massatge i correcció postural ha estat realment bona, tot i que es considera difícil incorporar aquestes pràctiques en el dia a dia. Un nou repte per al mòdul dedicat a la salut: prevenir dolors musculars per evitar analgèsics i antiinflamatoris.

QUÈ, T'HI APUNTES?

Hi pot participar qualsevol persona interessada i també associacions o entitats que vulguin engegar la iniciativa al seu municipi. A través de la web del CENEAM podeu veure si ja s'està aplicant al vostre municipi i trobar-hi més informació sobre com inscriure-us-hi. ■

¹ Dades del Centre Nacional d'Educació Ambiental a Valsain (Segovia) del curs 2007-2008.

² Dades del Centre d'Educació Ambiental Polvoranca (Madrid) dels cursos 2007-08 i 2008-09.